

Aan Leden raads werkgroep houtskoolschets

Betreft Visie bestuur Avri op de opgaven naar een circulaire toekomst

Versie 7 december 2022

De raads werkgroep bereidt namens de acht gemeenten de houtskoolschets voor. Het kaderstellend document dat de ambities naar een circulaire economie en de toekomstige richting van Avri beschrijft.

Dat kader bouwen zij niet alleen op hun eigen kijk op het vraagstuk; ook de andere invalshoeken horen zij graag. Daarom is onder meer de visie van het bestuur van Avri opgehaald, door (deels dezelfde) vragen te stellen die zij zelf gaan beantwoorden.

De antwoorden van het bestuur zijn in onderstaande uitgewerkt. Naast deze schriftelijke beantwoording van inhoudelijke vragen, gaat de raads werkgroep ook een open gesprek aan met het bestuur over positionering, proces en communicatie.

MEMO VISIE HOUTSKOOLSCHETS BESTUUR AVRI

Wat maakt het komen tot een circulaire economie urgent?

Er is een groot tekort aan grondstoffen ontstaan en het klimaat verandert snel. Als wij op deze manier doorgaan, vervuilen wij ons leefklimaat. Naast klimaatadaptatie waarmee de maatschappij zich aanpast aan de gevolgen hiervan, is het belangrijk dat we de opwarming van de aarde afremmen. Door de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en zoveel mogelijk hergebruik van grondstoffen te stimuleren. Waartoe we zoveel als mogelijk duurzame energiebronnen inzetten.

Daarvoor is bewustwording nodig. Het is een maatschappelijke opgave hierop te sturen.

Wat zijn regionale ambities gericht op circulariteit (gegeven de (inter)nationale beleidskaders)?

In 2050 zien wij het liefste een Rivierenland met 0 kg restafval, waarin alle grondstoffen worden hergebruikt. Als wij willen bijdragen aan verandering zien wij dat we in het nu moeten handelen. Wij zien en ondersteunen dat afvalinzamelaars transformeren van afvalinzamelaar naar grondstoffenleverancier. Dus ook Avri. De taak van Avri verandert daarmee niet; het zwaartepunt wordt verlegd van inzamelen- naar leverancier van grondstoffen. Om dit te bereiken is circulariteit van groot belang. Deze ambitie sluit aan bij de nationale doelstellingen, waarin Nederland in 2030 50% minder grondstoffen gebruikt en waarin Nederland in 2050 volledig circulair is. VNG en NVRD adviseren gemeenten samen op te trekken, wij ondersteunen dat.

Hoe richten we de besturingsstructuur zo in dat gemeenten Avri helpen om in samenspel haar positie optimaal in te vullen?

Cruciaal is het maatschappelijk belang, zoals dat door gemeenten wordt nagestreefd. De keuze voor een besturingsstructuur hangt hiermee samen.

Het bestuur is niet aan zet om richting te geven in de keuze voor die structuur, maar kan wel duiden op welke punten het in de huidige vorm schuurt. Ongeacht de vorm, GR of NV, is vertrouwen een belangrijke waarde om het samenspel tussen gemeenten en Avri te verbeteren. Het is wenselijk om het vertrouwen nog verder op te bouwen en te behouden.

Dit vraagt er (wat ons betreft) om dat we nu al nadenken over wat er op ons afkomt en dat gemeenteraden hier periodiek over worden geïnformeerd.

In de huidige GR schrijven besluitvormingsprocessen voor dat Avri voor elk besluit naar acht gemeenteraden terug moet. Dit remt de beweging die erop is gericht Avri meer positie te laten verwerven in de keten. De huidige vorm van beïnvloeding heeft consequenties voor de tijd en complexiteit die gemeenschappelijke besluitvormingsprocessen in beslag nemen en voor de uitkomsten daarvan.

Er lijkt een keuze uit twee opties voor te liggen:

1. Wil de gemeenteraad invloed uitoefenen?

Gemeentelijke invloed is gekaderd door milieuwetgeving en voorgeschreven EU- en Rijksdoelen op circulariteit. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de efficiënte uitvoering daarvan en de inzet van middelen. Daadwerkelijke invloed oefenen gemeenten uit door beantwoording van de vraag: willen wij via Avri volgend zijn op wetgeving of leidend? Als je volgt, reageer je op de wat de wetgever oplegt. Als je leidt, laat je goede voorbeelden zien waarnaar de wetgever kijkt. In voorop lopen lijkt daarmee de meeste invloedruimte voor gemeenten te zitten. Als ervoor gekozen wordt voorop te willen lopen, dan is het aan Avri om ontwikkelingen tijdig te duiden en aan te geven hoe daar het beste op ingespeeld kan worden.

2. Wil de gemeenteraad handelingssnelheid bieden?

Handelingssnelheid heeft consequenties voor de afstand van de Avri organisatie tot de gemeenten, die wordt iets groter. Handelingssnelheid is nodig, omdat gemeenten het zich niet kunnen veroorloven stil te zitten. Denk aan de aankoop van gronden voor de milieustraat; we moeten kunnen handelen.

Wetende dat gemeenten een maatschappelijke rol vervullen in de weg van afval naar grondstof, welke keuze maak je dan? Welke vorm past hier het beste bij? Wat betekent dit voor de huidige governance?

Heel veel is ondergebracht in de GR Avri. Maar er zijn ook onderdelen ondergebracht in Solar BV en Realisatie BV. Wellicht kan scherper gekeken worden welke activiteiten waar het beste uitgevoerd kunnen worden. Uitvoeringstaken horen misschien thuis in de GR, terwijl activiteiten van Avri als grondstoffenleverancier op de weg naar circulariteit ondergebracht worden in een van de BV's. Daarmee realiseer je handelingssnelheid en je beschermt je (basis) uitvoeringstaken tegen de grotere financiële risico's van nieuwe activiteiten waarmee je voorop probeert te lopen.

Wat brengt gemeenteraden en wethouders/ bestuurders meer in positie om Avri te besturen?

De gemeenteraden moeten hun controlerende taak goed kunnen uitvoeren. Daarvoor hebben de raden een beeld nodig van het functioneren van Avri. De documenten uit de P&C cyclus en dan met name betrokkenheid tot en met vaststelling van de kadernota helpen daarbij. Alsook de actuele informatie die verstrekt wordt tijdens onder meer de platformbijeenkomsten.

Actuele onderwerpen dienen daarnaast actief te worden besproken door de gemeenteraden. Wij adviseren gemeenteraden een regionaal standpunt te bediscussiëren en zich dus sterker regionaal te organiseren. Voorkomen dat gemeenteraden verschillende standpunten innemen kun je niet; maar het helpt wel om te komen tot een gezamenlijk beeld en om te weten of er een minderheid is. Het geeft bovendien efficiënte invulling aan taken. De platformavonden zijn nu beeldvormend. Zeker nu de bijeenkomsten weer live zijn, is er ruimte om uit te wisselen. Dat werkt goed. Alleen is er in onze ogen winst te behalen in het eerder gezamenlijk bediscussiëren van onderwerpen. Hierin samen op te trekken. Mogelijk kan de platformbijeenkomst hiervoor de basis zijn.

Het is weleens lastig de juiste verhouding te vinden ten opzichte van de gemeenteraad. Want wij zijn bestuurder van Avri én wethouder van de eigen gemeente.

Wat geeft Avri handelingsruimte?

De missie en visie van Avri breed uitdragen en het eigenaarschap voor het voetlicht brengen. En hen een heldere ambitie meegeven. Avri is onze afvalinzamelaar, wij zijn Avri. Werken aan het nog verder herstellen en behouden van vertrouwen is belangrijk.

<<